1-17175109-12-1-14012021
Dosarul nr. 1- 134/2021

S E N T I N Ţ Ă
ÎN NUMELE LEGII

05 iunie anul 2025 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani

Instanţa compusă din:
Preşedinte de şedinţă, judecător Cristina Cheptea
Grefieri Carolina Bivol, Liuba Glazunov, Iana Vacari, Cristina Mîndru
Interpreţi Ciobanu Valeriu, Nina Burujiu, Liliana Vieru, Serghei Penov

Cu participarea procurorilor Marina Copeciuc, Vladislav Gribincea, Cristina Novac
şi avocaţilor Mariana Kuşnir, Serghei Bucicov

a judecat în şedinţă de judecată publică cauza penală de învinuire a lui
*****, IDNP *****, născut la *****, originar r-nul *****, domiciliat mun. *****, *****, cetăţean al RMoldova, studii medii, nesupus militar, căsătorit, pensionar, cunoaşte mediocru limba în care se desfăşoară procesul, în stare de arest pe cauza dată nu s-a aflat, anterior judecat, nu deţine grad de dizabilitate
în comiterea infracţiunii prevăzută de alin. 5 al art. 190 CP al RM.

Termenul de examinare a cauzei se cuprinde între 13.01.2021-05.06.2025 (în gestiunea judecătorului din 09.11.2022).
În baza materialelor dosarului penal şi a probelor administrate în şedinţă judiciară, instanţa

a c o n s t a t a t :

Inculpatul ***** la începutul anului 2011, aflându-se în faţa Curţii de Apel Chişinău, situată pe adresa mun. Chişinău, str. Teilor nr. 4, urmărind scopul însuşirii bunurilor altei persoane prin înşelăciune şi abuz de încredere, profitând de încrederea şi relaţia sa de prietenie cu cet. *****, sub pretextul acordării unui împrumut l-a convins şi a primit de la cel din urmă suma de 9000 EURO, care conform ratei oficiale de schimb valutar a BNM din acea dată, constituia suma de 148809 lei MD.

Ulterior, la începutul anului 2012, continuându-şi acţiunile sale criminale îndreptate spre atingerea scopului infracţional, *****, aflându-se pe aceeaşi adresă din mun. Chişinău, str. Teilor nr. 4, dându-şi seama de caracterul prejudiciabil al acţiunilor sale, prevăzând urmările şi dorind în mod conştient survenirea lor, sub acelaşi pretext de a primi un împrumut bănesc, a dobândit de la cet. ***** suma de 2500 euro, care conform ratei oficiale de schimb valutar a BNM la acel moment, constituia suma de 38998 lei MD.

În continuarea intenţiei sale infracţionale, la începutul lunii ianuarie a anului 2013, *****, acţionând cu acelaşi scop cupidant de dobândire a bunurilor altei persoane prin inducere

în eroare şi abuz de încredere, aflându-se pe bd. Dacia din mun. Chişinău, a primit (dobândit) de la ***** suma de 1500 euro, care conform ratei oficiale de schimb valutar a BNM la acea dată, constituia suma de 24462,9 lei MD.

În asemenea circumstanţe, ***** în perioada de timp cuprinsă între începutul anului 2011 şi luna ianuarie a anului 2013, a dobândit prin inducere în eroare şi abuz de încredere de la partea vătămată ***** mijloace băneşti în sumă totală de 212269,9 lei MD, după care, neonorându-şi obligaţia asumată a dispărut, eschivându-se de a restitui mijloacele financiare împrumutate, astfel cauzându-i cet. ***** un prejudiciu material, valoarea căruia depăşeşte 40 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin Hotărâre de Guvern în vigoare la momentul săvârşirii faptei (potrivit redacţiei Legii nr. 247 din 29.07.2022, în vigoare din 26.08.2022).

Astfel, acţiunile ilegale intenţionate ale lui ***** se exprimă prin dobândirea ilegală a bunurilor altei persoane, prin înşelăciune şi abuz de încredere, săvârşită în proporţii deosebit de mari.

Procurorul Cristina Novac, procuror în Procuratura mun. Chişinău, oficiul reprezentare a învinuirii în instanţa de judecată, a pledat pentru recunoaşterea inculpatului ***** culpabil în conformitate cu art. 190 alin. 5 CP al RM şi în baza acestei Legi ai stabili o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani, cu ispăşirea pedepsei în penitenciar tip semiînchis şi privarea de dreptul de a ocupa funcţii ce ţin de gestionarea bunurilor materiale şi a mijloacelor financiare pe un termen de 5 ani, luând în calcul personalitatea inculpatului, cu executarea acesteia la intrarea sentinţei în vigoare. Consideră, că latura subiectivă a infracţiunii, exprimată prin abuzul de încredere, a fost dovedită integral, chiar dacă la caz există şi o hotărâre civilă irevocabilă privind incasarea datoriei existente între părţi. La fel, a solicitat păstrarea mijloacelor materiale de probă în continuare la cauza penală.

Avocatul Serghei Bucicov, cabinetul avocatului, cu sediul în mun. Chișinău, apărând interesele inculpatului ***** în temeiul mandatului Seria MA nr. 1400969 din 03.02.2023 (f.d. 167, vol. X), a pledat în dezbateri judiciare pentru achitarea inculpatului ***** de învinuirea adusă în baza alin. 5 al art. 190 CP al RM, deoarece în corespundere cu prevederile alin. 1 pct. 3) al art. 390 CPP al RM lipsesc elementele constitutive ale infraţiunii imputate. Respectiv, acţiunea civilă depusă de partea vătămată privind incasarea prejudiciului moral urmează a fi respinsă, subliniind că dreptul părţii vătămate a fost valorificat în ordinea procedurii civile, existând o hotărâre irevocabilă de incasare a prejudiciului material. Totodată, a subliniat, că fapta a fost incadrată eronat în baza alin. 5 al art. 190 CP al RM (potrivit ordonanţei de modificare a învinuirii din 14 martie 2025), or prejudiciul nu depăşeşte 250000 lei MD, astfel acţiunile se incadrează în alin. 4 al art. 190 CP al RM. Cu toate acestea consideră, că acţiunile lui ***** urmează a fi reincadrate în baza art. 196 CP al RM (acesta obţinând un împrumut prin abuz de încredere de la partea vătămată *****), solicitând totodată, încetarea procesului penal în legătură cu intervenirea termenului de prescripţie. De asemenea, prin cererea depusă la 21 februarie 2023 a solicitat declararea nulă a mai multor acte procesuale, probele respective urmând a fi excluse din dosar.

Inculpatul ***** interogat în cadrul şedinţei judiciare vina n-a recunoscut şi a declarat că nu are vreo datorie faţă de *****, toate împrumuturile anterioare fiind restituite la termenele indicate în recipisă, care au fost nimicite personal de ***** odată cu stingerea datoriilor pecuniare. Astfel, nu poate explica cum a apărut recipisa anexată de acesta, or chiar partea vătămată ”s-a lăudat că ar fi ars-o”.

Din contra a prezentat pe parcursul examinării cauzei (la Curtea de Apel Chișinău), un alt înscris/act din data de 04.07.2013, conform căruia ***** confirmă, că între ei nu există careva

datorii, toate împrumuturile anterioare fiind restituite, iar recipisele- în baza cărora au fost eliberate- nimicite. A ţinut să sublinieze, că toate probele din dosar sunt falsificate, iar în perioada în care se pretinde că ar fi avut datorii faţă de *****, câştiga suficient de bine, având venituri legale şi fiind capabil să dea singur cu împrumut altora.

Solicită achitarea sa de învinuirea adusă în temeiul alin. 5 al art. 190 CP al RM, deoarece nu se consideră vinovat, în acţiunile sale lipsind elementele constitutive ale infracţiunii incriminate, la moment neavând nici o restanţă bănească faţă de partea vătămată.

Chiar dacă inculpatul ***** n-a recunoscut vina în cele incriminate, culpa acestuia a fost dovedită pe parcursul cercetării judecătoreşti, inclusiv prin declaraţiile părţii vătămate.

Astfel, *partea vătămată/civilă* ***** în şedinţă judiciară a explicat, că în anul 2011 a împrumutat inculpatului 9000 euro, în schimbul unei recipise, iar în anul 2012 i-a mai dat pe datorie lui ***** suma de 2500 euro, în ambele cazuri transmiţând banii la Curtea de Apel Chișinău din str. Teilor, iar ultima tranşă în valoare de 1500 euro, i-a transmis-o la 14.01.2013 la cafeneaua ”*****” din sect. Botanica a mun. Chișinău. Deci suma totală a împrumutului, incluzând dobânda, constituia 15 000 euro, inclusă în recipisa scrisă personal de ***** la 14.01.2013. Drept motiv de dobândire a sumelor respective cu titlu de împrumut, ***** a indicat, că soţia sa are cancer, plus la toate are neplăceri pe la diferite instanţe de judecată, având calitatea de reclamant.

Pe parcursul anilor 2011-2013 a încercat să-şi redobândească mijloacele băneşti împrumutate lui *****, solicitându-i acest fapt de nenumărate ori, însă datorită faptului, că erau rude şi având şi relaţii bune pe-atunci, inculpatul îl convingea de fiecare dată să mai aştepte, conştientizând ulterior, că de fapt acesta prin diferite tertipuri şi minciuni avea un scop bine pus la punct şi anume cel de a nu restitui banii vreodată, motiv pentru care s-a adresat în anul 2014 cu plângere la organele procuraturii.

Referitor la recipisele şi actul prezentate ulterior de către inculpat, potrivit cărora ***** nu ar avea datorii faţă de *****, a subliniat că acestea au apărut în dosar mult mai târziu (prin anul 2019), deşi conform textului ar fi fost întocmite în perioada anului 2013, şi cel mai important e că sunt false, concluziile respective fiind confirmate şi de raportul de expertiză grafoscopică (declaraţiile în scris prezentate, anexate la f.d. 193-205, vol. XI).

În cadrul cercetării judecătoreşti ***** a depus şi o acţiune civilă (f.d. 1-8, vol. XII), prin care a solicitat repararea prejudiciului moral evaluat la suma de 500000 lei MD, exprimat prin suferinţele morale la care a fost supus pe parcursul unei perioade îndelungate ca urmare a neonorării obligaţiei de restituire a datoriei, prin eschivarea de a fi achitată, or şi prin faptul negării existenţei acesteia. A pledat pentru admiterea cererii de chemare în judecată, cu incasarea din contul inculpatului a prejudiciului moral şi sancţionarea acestuia conform Legii, vina sa fiind dovedită integral prin probele administrate.

Culpa inculpatului ***** se mai confirmă elocvent şi prin înscrisurile anexate la dosar, cercetate în şedinţă judiciară, după cum urmează:

- plângerea depusă de ***** privind acţiunile de escrocherie admise de *****, care prin înşelăciune şi abuz de încredere a obţinut suma de 15 000 euro, în trei tranşe, pe parcursul anilor 2011-2013, sub pretextul unui împrumut bănesc, înregistrată la Procuratura Generală la data de 26 martie 2014 cu nr. 9 (f.d. 4-6, vol. I);

- ordonanţa de recunoaştere în calitate de parte vătămată din 17 aprilie 2014, prin care a fost recunoscut în această calitate ***** (f.d. 64, vol. I);

- ordonanţa privind recunoaşterea în calitate de parte civilă a lui ***** din 17 aprilie 2014, cu explicarea drepturilor şi obligaţiilor (a se vedea f.d. 68, vol. I);

- recipisa din 14.01.2013, potrivit căreia ***** a împrumutat de la ***** 15 000 euro pe un termen de 1 an, fără calcularea dobânzii şi a penalităţilor, obligându-se să restituie suma împrumutată la expirarea unui an, fiind contrasemnată şi de ***** în confirmarea faptului, că a predat suma împrumutată, tot la 14 ianuarie 2013 (a se vedea f.d. 7, vol. I);

- raportul de expertiză nr. 292-293 din 19.09.2013, care confirmă că întreg manuscrisul recipisei (inclusiv cifrele), conţinutul textual, cu excepţia înscrierii ”Деньги выдал ***** 14.01.2013” (executate de *****) de la finalul manuscrisului, au fost executate de însăşi ***** (a se vedea f.d. 98-123, vol. I);

- precum şi alte documente ale cauzei penale, care coroborate cu declaraţiile părţii vătămate, formează un ansamblu probator ce confirmă pe deplin vinovăţia lui ***** în cele incriminate, fiind puse de instanţă la baza sentinţei.

Instanţa va respinge ca nefondată solicitarea avocatului Serghei Bucicov, de altfel şi a inculpatului privind achitarea lui ***** de învinuirea adusă în temeiul alin. 5 al art. 190 CP RM, pe motiv că în acţiunile acestuia lipseşte atât latura subiectivă a infracţiunii de escrocherie, cât şi obiectul acesteia, lipsind deci intenţia de a înşela partea vătămată, reieşind din următoarele considerente.

Obiectul material al infracţiunii de escrocherie, prevăzut la art. 190 CP al RM poate consta în bunuri mobile, înscrisuri cu valoare economică etc.

Este de menţionat, că specificul comiterii unei escrocherii constă în modalitatea de dobândire ilicită a bunurilor din avutul proprietarului, caracterizându-se prin metoda de săvârşire şi anume transmiterea benevolă făptuitorului de către victimă a averii sub influenţa înşelăciunii sau abuzului de încredere.

Prin *dobândire ilicită a bunurilor/sustragere a bunurilor* se înţelege un act opus celui licit, efectuat cu rea-credinţă, prin care făptuitorul obţine (pentru sine sau pentru altul) transmiterea voită în proprietate, posesiune, detenţie a bunului mobil sau imobil, a altor valori străine sau dreptului asupra acestora.

Înşelăciunea/inducerea în eroare se poate manifesta prin diverse metode, procedee şi tehnici de operare ale făptuitorului - denaturarea informaţiilor despre sine, despre apartenenţa de firmă şi posibilităţile financiare; dezinformarea victimei privitor la marfă, contraprestaţie, calitate, preţ, echivalent etc.; utilizarea unor împrejurări, echipamente, documente fictive sau false; ascunderea unor informaţii, fapte, împrejurări obligatorii pentru comunicare victimei ş.a; în funcţie de circumstanţele faptei, înşelăciunea poate lua forma scrisă de realizare, verbală, electronică sau alta, fapt care nu are relevanţă pentru existenţa infracţiunii de escrocherie.

Iar *abuzul de încredere* are la bază relaţiile interpersonale stabilite între făptuitor şi victimă, care la rândul lor au în suport relaţii de prietenie, de serviciu, de afaceri etc., care, cunoscând o anumită evoluţie şi având amprenta încrederii, sunt exploatate cu rea-voinţă de potenţialul escroc la realizarea rezoluţiei infracţionale; spre exemplu, prin abuz de încredere este însuşită averea împrumutată de către vinovat de la un cunoscut fără a perfecta formele legale.

Indiferent de cele două modalităţi, de care poate uza subiectul infracţiunii (înşelăciune sau abuz de încredere), şi care, de altfel, se şi pot suprapune, acesta induce victima în eroare, îi creează o falsă reprezentare a realităţii, indiferent de mijloacele utilizate, pentru a realiza transmiterea voită, sub incidenţa sa ori a altei persoane, a bunului sau dreptului asupra lui, ce aparţine celui supus manoperelor frauduloase.

Totodată, metoda prin care se prezintă inducerea în eroare/înşelăciunea sau abuzul de încredere poate fi realizată pe cale verbală, în scris, prin computator sau sub forma unor acţiuni. Astfel, datele false anunţate de făptuitor în scopul dobândirii ilicite a averii proprietarului pot

viza atât personalitatea infractorului sau a altor persoane, cât şi unele obiecte, împrejurări, fenomene. Mai este de precizat, în acest context, că nu au relevanţă mijloacele utilizate pentru săvârşirea escrocheriei: documente sau instrumente de măsurat false; uniforma specială sau alte semne de apartenenţă de firmă sau serviciu; important este că aceste mijloace au fost folosite pentru sustragere. Pentru existenţa infracţiunii de escrocherie este necesar ca victima să fi fost indusă în eroare şi să fi ajuns la o reprezentare greşită a unei situaţii sau împrejurări.

Instanţa remarcă, că la caz, inculpatul ***** s-a folosit de atitudinea de încredere, pe alocuri de milă (făcând referire la situaţia în familia acestuia) faţă de el din partea victimei *****, în detrimentul ultimului, folosindu-i mijloacele băneşti în scopuri personale, dispunând de ele după bunul său plac, fără intenţia de a fi restituite sau mai mult, fără intenţia de onorare a obligaţiilor contractuale asumate, prin recipisa eliberată, în care personal a indicat perioada, suma şi termenul de scadenţă al împrumutului, aceasta fiind contrasemnată de partea vătămată, confirmând că i-a transmis suma de 15000 euro.

Aşadar, inculpatul ***** s-a folosit de atitudinea de încredere faţă de acesta din partea victimei *****, în dauna ultimului, inclusiv bazată pe relaţiile de rudenie şi prietenie dintre cei doi, folosindu-i mijloacele băneşti în scopuri personale, fără intenţia de a fi restituite.

Or, prin cumulul de probe cercetate şi analizate în ansamblu, instanţa concluzionează, că inculpatul *****, deşi a negat vinovăţia în faptele imputate, subliniind că a restituit victimei toată suma împrumutată de la aceasta şi careva datorii la moment nu are, a avut în folosinţă banii părţii vătămate, pe care i-a obţinut pentru nevoi personale (în mare parte rezultate din litigiile şi dosarele ce se aflau pe rolul instanţelor de judecată, cu implicarea lui *****), lucru confirmat inclusiv prin recipisa din 14.01.2013, potrivit căreia ***** a împrumutat de la ***** 15000 euro pe un termen de 1 an, ulterior insistând cu vehemenţă că suma respectivă a fost restituită integral, deşi la moment există o hotărâre civilă irevocabilă, prin care s-a incasat din contul lui ***** datoria şi cheltuielile judiciare (a se vedea f.d. 114-122, vol. III, f.d. 83-87, vol. IX), documentul executoriu fiind la executare silită (f.d. 123, vol. III), probatoriul cercetat în şedinţă judiciară demonstrează contrariul. Iar negarea vinovăţiei de către ***** instanţa o va aprecia critic, fiind doar o modalitate şi o tactică de apărare a acestuia, care este combătută prin multitudinea de probe, examinate nemijlocit în şedinţă judiciară.

În acelaşi context nu poate fi reţinut argumentul apărării, conform căruia între cei doi există relaţii strict civile sau că acţiunile inculpatului *****, în cel mai rău caz, conţin elementele constitutive ale infracţiunii prevăzute la art. 196 CP al RM.

La caz, instanţa reţine, că obiectul juridic special al infracţiunii de cauzare de daune materiale prin înşelăciune sau abuz de încredere, prevăzută de art. 196 CP al RM, îl formează relaţiile sociale cu privire la proprietate, apariţia şi dezvoltarea cărora presupune respectarea obligaţiilor şi angajamentelor patrimoniale întemeiate pe buna-credinţă şi încredere dintre subiecţii acestor raporturi; cu toate că buna-credinţă şi încrederea subiecţilor raporturilor juridice patrimoniale se prezumă, în anumite situaţii, trebuie ocrotite prin norme de drept penal.

Obiectul material îl pot forma bunurile care, potrivit dreptului de creanţă, urmau să treacă în proprietatea victimei, precum şi bunurile din care au fost trase anumite foloase de către făptuitor în detrimentul intereselor proprietarului.

Iar latura obiectivă a infracţiunii se manifestă prin fapta cauzatoare de daune materiale proprietarului. Elementul material al infracţiunii prevăzute de art. 196 CP al RM se realizează prin acţiunea sau inacţiunea cauzatoare de prejudicii fiind întregit de acţiunile de înşelăciune sau abuz de încredere. Modalităţile faptice ale acestei infracţiuni pot varia de la caz la caz, trăsătura specifică a acestora fiind sustragerea subiectului activ al infracţiunii de la vărsarea anumitor

bunuri, beneficii în proprietatea victimei sau de la returnarea anumitor foloase, fructe etc., obţinute în urma folosirii bunurilor proprietarului.

Modalităţile de comitere a infracţiunii de cauzare de daune materiale prin înşelăciune sau abuz de încredere sunt identice celor specifice escrocheriei; infracţiunile având comun un *modus operandi***,** care se referă la acţiunea de cauzare de daune materiale prin înşelăciune sau abuz de încredere, dar fiind prezent şi un criteriu obiectiv, care *le deosebeşte şi care se referă la mecanismul obţinerii folosului, profitului*.

În cazul escrocheriei, bunurile se sustrag din fondul patrimonial efectiv al proprietarului şi, ca rezultat, are loc micşorarea masei de bunuri ale proprietarului, pe când la săvârşirea faptei de cauzare de pagube materiale prin înşelăciune sau abuz de încredere, făptuitorul obţine de sine stătător profitul, şi nu din contul bunurilor sustrase, ci prin exploatarea ilegală a bunurilor proprietarului, beneficiile de la care, în conformitate cu legislaţia sau contractul de muncă, urmau să fie predate în contul proprietarului (făptuitorul nu le- a predat); în ipoteza enunţată bunurile se află în administrarea vinovatului (banii acumulaţi de taxatoare, croitor, şofer etc. se află la dispoziţia lor, o parte din banii strânşi sunt reţinuţi, nefiind indicaţi în darea de seamă). Adică, în cazul escrocheriei bunul încredinţat în administrare este însuşit de către făptuitor, relevându-se semnele sustragerii, iar în situaţia infracţiunii de la art. 196 CP al RM, nu are loc însuşirea bunului aflat în administrarea subiectului activ, ci a fructului beneficiului, folosului utilizării bunului încredinţat în exploatare etc.

Astfel, instanţa va respinge solicitarea apărătorului privind recalificarea faptelor lui ***** de pe alin. 5 al art. 190 CP al RM pe art. 196 CP al RM ca nefondată.

De asemenea, instanţa va respinge şi cererea depusă de avocatul S. Bucicov privind nulitatea probelor depusă la 21.02.2023 (a se vedea f.d. 85-88, vol. XI). Or, potrivit art. 251 CPP al RM (în redacţia Legii de până la modificările operate prin Legea nr. 245 din 31.07.2023, în vigoare din 22.08.2023) încălcarea prevederilor legale care reglementează desfăşurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis o încălcare a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea acelui act.

Alin. 2-3 al art. 251 CPP al RM stipulează, că încălcarea prevederilor legale referitoare la competenţa după materie sau după calitatea persoanei, la sesizarea instanţei, la compunerea acesteia şi la publicitatea şedinţei de judecată, la participarea părţilor în cazurile obligatorii, la prezenţa interpretului, traducătorului, dacă sunt obligatorii potrivit legii, atrage nulitatea actului procedural. Nulitatea prevăzută în alin. 2 nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului de către părţi, şi se ia în considerare de instanţă, inclusiv din oficiu, dacă anularea actului procedural este necesară pentru aflarea adevărului şi justa soluţionare a cauzei.

Iar potrivit alin. 4 al art. 251 CPP al RM încălcarea oricărei alte prevederi legale decât cele prevăzute în alin. 2 *atrage nulitatea actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acţiunii- când partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale- când partea ia cunoştinţă de materialele dosarului, sau în instanţa de judecată- când partea a fost absentă la efectuarea acţiunii procesuale*, precum şi în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanţă.

În acest context, instanţa relevă, că în baza alin. 2 al art. 230 CPP al RM în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual şi nulitatea actului efectuat peste termen.

Astfel, fiind informat despre finalizarea urmăririi penale, ***** a depus la 14 iunie 2017 o cerere privind scoaterea sa de sub urmărire penală şi clasarea cauzei penale, care prin ordonanţa din 14 iunie 2017 a fost respinsă (f.d. 87, vol. III), fiindu-I adus la cunoştinţă acest

fapt (f.d. 86, vol. III). Şi tot la 14 iunie 2017 i-a fost remisă copia rechzitoriului în original şi tradusă în limba rusă (f.d. 98, vol. III). Astfel, că nici inculpatul şi nici avocatul ales nu au invocat careva obiecţii şi nici încălcarea prevederilor procedurale penale la administrarea probelor în cadrul urmăririi penale.

Prin urmare, reieşind din faptul, că nu a fost ridicată în termenul prevăzut de lege nulitatea actelor procedurale, presupus a fi viciate din punct de vedere juridic, adică la faza de terminare a urmăririi penale, se consideră pierdut dreptul de contestare a acestor acte ulterior. În consecinţă, afirmaţiile apărării referitor la inadmisibilitatea probelor administrate se resping.

În concluzie, instanţa subliniază, că din moment ce atât inculpatul, cât şi avocatul său, considerându-se afectaţi într-un drept prevăzut de lege, nu au contestat legalitatea actelor în modul şi termenul stabilit de normele procesual-penale, la finisarea urmăririi penale şi luarea de cunoştinţă cu materialele cauzei penale, la fel nu au avut obiecţiii asupra actelor menţionate, prezumându-se că au acceptat situaţia dată, această problemă nu mai poate fi ridicată la examinarea cauzei în fond, nefiind vorba la caz de nulitatea absolută (a se vedea cererea de nulitate).

Instanţa observă privitor la calificarea faptelor inculpatului, că prin ordonanţa din 13.03.2025, a fost modificată învinuirea adusă inculpatului ***** în sensul atenuării, în baza alin. 5 al art. 190 CP al RM- escrocheria, adică sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, inducere şi menţinere în eroare, dacă valoarea bunurilor depăşeşte 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern, în vigoare la momentul săvârşirii faptei (potrivit Legii nr. 247 din 29.07.2022, în vigoare din 26.08.2022). Până la aceste modificări art. 190 CP al RM incrimina dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privinţa naturii, calităţilor substanţiale ale obiectului, părţilor (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile, în proporţii considerabile, mari şi respectiv în proporţii deosebit de mari, iar proporţii mari şi deosebit de mari era considerată valoarea bunurilor sustrase, dobîndite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depăşeşte 20 şi respectiv 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârşirii faptei (suma mai mare de 77000 lei şi respectiv 154000 lei).

La moment dispoziţia alin. 5 şi 6 ale art. 190 CP al RM incriminează acţiunile săvârşite la alin. (1) - (4), dacă valoarea bunurilor depăşeşte 40 şi respectiv 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârşirii faptei, adică suma mai mare de 154000 lei şi respectiv 385000 lei (salariul mediu pe economie în anul 2013 fiind de 3850 lei, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 951 din 20.12.2012).

Astfel, în acţiunile lui ***** urmează a fi reţinută fapta, conform elementelor constituive ale art. 190 alin. 5 CP al RM (în vigoare la 26.08.2022, modificată prin Legea nr. 247 din 29.07.2022), or suma prejudiciului cauzat constituie 212269,9 lei MD, sumă care depăşeşte 40 salarii medii pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârşirii faptei, dar nu depăşeşte 100 salarii medii pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârşirii faptei.

Cercetând şi apreciind totalitatea de probe în ansamblu, sub toate aspectele şi în mod obiectiv, instanţa, conform propriei convingeri bazate pe probele verificate în şedinţa judiciară,

ajunge la concluzia că dovezile analizate constată pe deplin vinovăţia lui ***** în cele incriminate, activitatea infracţională a inculpatului conţinând elementele constitutive ale infracţiunii de escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin abuz de încredere şi inducere în eroare, dacă valoarea bunurilor depăşeşte 40 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin Hotărâre de Guvern în vigoare la momentul săvârşirii faptei, acţiunile fiind corect incadrate juridic în baza art. 190 alin. 5 CP al RM (conform prevederilor legale mai blânde, în redacţia Legii nr. 247 din 29.07.2022, în vigoare din 26.08.2022).

Totodată, prin Legea nr. 136 din 06.06.2024 a fost modificată sancţiunea alin. 5 al art. 190 CP al RM, în vigoare din 07.09.2024, după cum urmează: „se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 10 ani, cu amendă în mărime de la 9000 la 16000 de unităţi convenţionale şi cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcţii sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.”, ceea ce agravează situaţia inculpatului, fiind aplicabile speţei prevederile art. 8 şi 10 CP al RM.

Astfel, în baza art. 8 CP al RM caracterul infracţional al faptei şi pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârşirii faptei.

Conform art. 10 CP al RM legea penală care înlătură caracterul infracţional al faptei, care uşurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situaţia persoanei ce a comis infracţiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârşit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale. Legea penală care înăspreşte pedeapsa sau înrăutăţeşte situaţia persoanei vinovate de săvârşirea unei infracţiuni nu are efect retroactiv.

Drept urmare, instanţa va aplica în privinţa lui ***** sancţiunea mai blândă, cea prevăzută în redacţia Legii 247 din 29.07.2022, în vigoare din 26.08.2022, şi care nu conţinea pedeapsa complementară obligatorie sub formă de amendă, precum prevede în redacţia actuală.

Stabilind categoria pedepsei instanţa se va coduce de prevederile art. art. 61 şi 75 CP al RM, ţinând cont de criteriile de individualizare a pedepsei, de gravitatea pedepsei care este calificată de legislator drept una gravă, la fel va ţine seama de personalitatea inculpatului, care nu este la evidenţa medicilor narcolog sau precum şi de faptul că anterior a fost atras la răspundere sau condamnat pentru infracţiuni analogice (f.d. 72-73, vol. I).

Totodată, instanţa va lua în consideraţie şi scopul pedepsei penale, definit de art. 61 Cod Penal al Republicii Moldova, care prevede restabilirea echităţii sociale, corectarea inculpatului şi prevenirea comiterii de către acesta a unor noi infracţiuni.

În acelaşi context, instanţa reţine că pedeapsa penală este echitabilă şi atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului şi prevenirea săvârşirii de noi infracţiuni atât de către condamnat, precum şi de alte persoane. Practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariţia unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire şi de neîncredere în Lege, fapt ce poate duce la consecinţe contrare scopului urmărit. De asemenea, o pedeapsă prea blândă generează dispreţ faţă de ea şi nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului şi nici pentru prevenirea săvârşirii de noi infracţiuni.

Astfel, stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanţa de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracţiunii săvârşită, de rând cu periculozitatea infractorului, care se evaluează după mai multe criterii, cum ar fi: împrejurările şi modul de săvârşire a infracţiunii, precum şi mijloacele folosite; starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită; natura şi gravitatea rezultatului produs sau a altor consecinţe ale infracţiunii; motivul săvârşirii infracţiunii şi scopul urmărit; natura şi frecvenţa infracţiunilor care constituie

antecedentele penale ale infractorului; conduita după săvârşirea faptei şi în cursul procesului penal; nivelul de educaţie, vârsta, starea de sănătate, situaţia familială şi socială etc.

La caz, instanţa consideră ca fiind justificată şi oportună aplicarea pedepsei sub formă de închisoare în privinţa lui ***** în cuantum minim, neexistând, de altfel, pedepse alternative, ţinând cont de gradul de intensitate al acţiunilor ilicite imputate acestuia şi modul de implicare la săvârşirea infracţiunilor, de persoana şi comportamentul acestuia până la săvârşirea infracţiunii, de atitudinea şi modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală şi de judecare a cauzei, de atitudinea celui vinovat şi comportarea lui în cursul procesului, considerând astfel, că pedeapsa cu închisoare este una echitabilă şi pe măsura celor comise, aplicând sancţiunea mai blândă valabile la momentul comiterii faptei, incusiv şi aplicarea pedepsei complementare, care este una obligatorie.

La fel, instanţa se va conduce la stabilirea pedepsei şi prevederile art. 72 Cod Penal al Republicii Moldova, privind categoria penitenciarului în care urmează să execute pedeapsa inculpatul.

Circumstanţe atenuante nu au fost constatate.

Drept circumstanţe agravante, instanţa reţine săvârşirea infracţiunii de către o persoană condamnată anterior pentru fapte analogice.

Referitor la *acţiunea civilă* depuse de *partea vătămată* ***** (f.d. 1-8, vol. XII), şi care se referă doar la compensarea prejudiciul moral, instanţa va reţine următoarele.

În conformitate cu art. 219 alin. 1 CPP al RM acţiunea civilă în procesul penal se intentează prin depunerea unei cereri, adresate procurorului sau instanţei de judecată, de către persoanele fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale sau morale nemijlocit prin fapta (acţiunea sau inacţiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârşirea acesteia. Alin. 2 al aceluiaşi articol prevede că persoanele fizice şi juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acţiunile interzise de legea penală pot intenta o acţiune civilă privitor la despăgubire prin: restituirea în natură a obiectelor sau a contravalorii bunurilor pierdute ori nimicite în urma săvârşirii faptei interzise de legea penală; compensarea cheltuielilor pentru procurarea bunurilor pierdute ori nimicite sau restabilirea calităţii, aspectului comercial, precum şi repararea bunurilor deteriorate; compensarea venitului ratat în urma acţiunilor interzise de legea penală; repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputaţiei profesionale.

În baza alin. 1 al art. 221 CPP al RM acţiunea civilă în procesul penal se înaintează în baza cererii scrise a părţii civile sau a reprezentantului ei în orice moment de la pornirea procesului penal până la terminarea cercetării judecătoreşti.

Conform alin. 1 al art. 387 CPP al RM o dată cu sentinţa de condamnare, instanţa de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile şi mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acţiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge.

Totodată, conform art. 2036 Cod Civil RMoldova în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferinţe fizice şi psihice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de legislaţie, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin echivalent bănesc. Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial.

Prejudiciile sau daunele morale constau mai ales în durerile fizice şi psihice încercate de victime, în posibilităţile restrînse de viaţă provenite din aceste vătămări, în suferinţele psihice determinate de vătămarea integrităţii corporale sau a sănătăţii, în suferinţele personale şi neajunsurile sociale încercate de victimă.

În legătură cu stabilirea cuantumului prejudiciului moral, art. 2037 Cod Civil RMoldova reiterează, că mărimea compensaţiei se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea suferinţelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie al autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această compensare poate aduce o satisfacţie persoanei vărămate.

Ca urmare a acţiunilor de escrocherie admise de inculpat faţă de partea vătămată, exprimate prin abuzul de încredere şi înşelăciune, precum şi negarea existenţei cărorva datorii vis-a-vis de împrumuturile acordate, victima ***** pe parcursul unei perioade îndelungate, calculată din data scadenţei datoriei- 14 ianuarie 2014- luptă pentru a-şi recupera mijloacele băneşti ce-i aparţin, precum şi pierderea încrederii în relaţiile sociale interumane, mai cu seamă între rude şi/sau prieteni, victima fiind impusă de situaţia în care s-a pomenit, să-şi caute dreptatea prin instanţele de judecată, fiind supus unor emoţii negative şi disconfort psihologic, de recăpătare a încrederii în sine, însoţit pe alocuri de pierderea sănătăţii.

La determinarea prejudiciului moral, instanţa va ţine cont şi de prevederile CEDO, conform cărora suma incasată trebuie să aducă o satisfacţie echitabilă suferinţelor suportate, persoanei vătămate şi familiei sale.

Totodată, instanţa va lua în consideraţie şi criteriile specifice de evaluare a cuantumului acestor despăgubiri, prevăzute de alin. 4 al art. 219 CPP al RM, cum ar fi suferinţele fizice şi psihice ale victimei, suferinţele psihice provocate rudelor apropiate, precum şi pierderea speranţei în viaţă, diversele temeri şi anxietăţi ş.a.

În atare circumstanţe, instanţa consideră suma prejudiciului moral evaluat la 500000 lei MD exagerat, astfel că o va admite în cuantum parţial, ţinând cont şi de starea materială a inculpatului, fiind aplicate anterior sechestre pe bunurile acestuia.

Cheltuieli judiciare nu au fost înaintate.

Reieşind din cele expuse mai sus şi conducându-se de prevederile art. art. 219, 338, 384-385, 387, 389, 392-395, 397 CPP al RM, instanţa de judecată

h o t ă r ă ş t e :

Se declară vinovat ***** de comiterea infracţiunii prevăzută la art. 190 alin. 5 CP al RM.

Se condamnă ***** în baza alin. 5 al art. 190 CP al RM la pedeapsa închisorii pe un termen de 8 (opt) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcţii ce ţin de gestionarea bunurilor materiale şi a mijloacelor financiare pe un termen de 3 (trei) ani.

Pedeapsa urmează a fi executată odată cu intarea sentinţei în vigoare.

A admite parţial acţiunea civilă depusă de partea vătămată *****.

A incasa din contul inculpatului ***** în beneficiul părţii vătămate ***** a sumei de 50 000 (cincizeci mii lei) MD cu titlu de prejudiciu moral.

Sentinţa cu drept de atac în ordine de apel în termen de 15 zile la Curtea de Apel Centru, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Adoptată şi pronunţată public la data de 05 iunie anul 2025.

Preşedintele şedinţei, judecător /semnat/ Cristina Cheptea